

7. Da bi dosegli razbremenjevanje dela samoupravnih organov skupščin SIS in da bi dosegli večjo možnost izražanja značilnosti posameznih področij družbenih dejavnosti s strani uporabnikov in izvajalcev, je potrebno ustrezno dopolniti samoupravne akte SIS.

Nosilec: vodstva SIS, komite za družbene dejavnosti in sekretariat za občno upravo.

Rok: 31. 12. 1983.

8. Opredeliti je potrebno enotno metodologijo priprave gradiv za SIS družbenih dejavnosti občin in mesta in sicer:

— izdelava povzetkov (1 kompet gradiva dobi vsaka KS, nosilec konference delegacij in strokovne službe OZD; 3 izvode povzetkov dobijo temeljne organizacije);

— izdelava variantnih predlogov;

— izdelava izvlečkov zapisnikov zasedanj skupščin SIS (s sprejetimi dogovori in sklepi ter opredeljenimi roki in nosilci), ki se dostavljajo v enem izvodu nosilcem konferenc delegacij in KS.

Nosilec: strokovne službe SIS občine in mesta.

Rok: 15. 9. 1983.

Ljubljana, april 1983

SKUPŠČINA OBČINE
LJUBLJANA-ŠIŠKA

Komite za družbeno planiranje
in gospodarstvo

INFORMACIJA o OZD, ki poslujejo z izgubo ali na meji rentabilnosti

A. Organizacije, ki so leto 1982 zaključile z izgubo

Z izgubo je v letu 1982 v občini Ljubljana-Šiška poslovalo 7 organizacij, vse s področja gospodarstva. Dosegle so 481.550.931 dinarjev izgube, kar predstavlja 68,85% vseh izgub v gospodarstvu Ljubljane. Od te izgube je nepokrite še 104.057.441 din oziroma 21,61%, medtem ko je to 75,97% vseh nepokritih izgub v Ljubljani. V OZD, ki so poslovale z izgubo, je bilo v občini Šiška zaposlenih 774 delavcev, kar je 25,39% zaposlenih v OZD, ki so v Ljubljani poslovale z izgubo.

Izgube predstavljajo 24% celotnega prihodka teh OZD, 66% dohodka in 2,3-krat presegajo del čistega dohodka, ki so ga v teh organizacijah namenili za osebne dohodke.

Tej izgubi iz poslovanja moramo prišteti še izgubo iz preteklih let v višini 13.744.911 din.

Največ izgub je na področju energetike (74,4%), ki je tudi vsa pokrita, nato na področju industrije (22,6%) in na področju raziskovalnega dela (2,5%).

PETROL, DO zemeljski plin — 341.703.732 din; vzroki so v obremenitvi z anuitetami. Po sanacijskem programu je bilo predvideno 410 milijonov izgube, po kasnejših ocenah pa celo 600 milijonov. Izguba je pokrita iz nepovratnih sredstev interesne skupnosti za nafto in plin.

ENERGETIKA, TOZD Plinarna — 12.965.713; izguba je nastala zaradi povečanih stroškov amortizacije. Izguba je pokrita iz lastnega rezervnega sklada in iz ostanka čistega dohodka na nivoju delovne organizacije.

SAVSKE ELEKTRARNE, TOZD Hidroelektrarna Medvode je izgubo v višini 3.699.066 din pokrila z zmanjšanjem obračunane amortizacije v skladu z zakonom. Vzroki so v nižjih tarifah električne energije, kot jih je skupščina ISE predlagala.

Izguba v višini 270.000 din je dosegel **DEKOR** — fina keramika, od katere je nepokritih še 143.841 din. Izguba je nastala zaradi zastarelih tehnoloških, proizvodnih in delovnih pogojev. Za krite izgube bodo zaposlili sklad skupnih rezerv gospodarstva. Problematiko nameravajo razrešiti z združitvijo v Mercator, DO Mednarodna trgovina, TOZD Stoklo.

Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo smatra, da situacija v teh OZD ni posebej zaskrbljujoča, čeprav morajo tudi te organizacije aktivirati lastne sile za odpravo znotraj in z notranjimi ukrepi in rezervami vsaj omiliti stanje. Vzroki izgub v organizacijah s področja energetike so sistemskega značaja, medtem ko je Dekor našel pravo pot za premostitev nastalih težav.

Iskra, industrija sistemov za elektrovezve, TOZD Telefonski in telegrafski sistemi.

Ugotovljena izguba v višini 108.854.527 din pri 361.313.000 dinarjih celotnega prihodka je rezultat naslednjih osnovnih vzrokov:

— omejene možnosti uvoza so ovirale kompletiranje potrebnih prepromaterialov in s tem na eni strani povzročile diskontinuiran proizvodni proces, na drugi strani pa skokovito rast zalog nedokončane proizvodnje in surovin;

— prepočasno uvajanje novih izdelkov v proizvodnjo in neskladja med razvojno aktivnostjo in tehnološko aplikacijo razvitih izdelkov;

— padanje obsega proizvodnje za potrebe namenskega kupca se je nadaljevalo in je pomenilo ob kasnitvah dobav v preteklem obdobju tudi zmanjševanje naročil, zlasti novih projektov;

— razdrobljenost razvojnih programov in nesorazmerja med relativno velikimi razvojnimi stroški in tekočo ekonomiko temeljne organizacije združenega dela;

— nepravčasno in neusklanjeno zagotavljanje osnovnega re-promateriala je povzročilo vezavo sredstev v zalogah, ki so dosegle svojo kritično točko v tretjem kvartalu 1982; kot posledica pa se le-te kažejo tudi ob zaključku poslovnega leta;

— nekontinuirano funkcioniranje proizvodnje; na eni strani kasnijo dobave pa že sklenjenih pogodbah in ni pravočasnega financiranja iz rednih prilivov, po drugi strani pa so v zalogah vezana ogromna denarna sredstva, kar je skupaj onemogočalo likvidnost temeljne organizacije združenega dela in zahtevalo najemanje izredno dragih kratkoročnih kreditov. Zaloge so v primerjavi z letom poprej porasle od 233 milijonov din na 350 milijonov din, obresti za kredite pa znašajo 43 milijonov din, kar je v precejšnji meri vplivalo na rentabilnost poslovanja temeljne organizacije združenega dela.

Delavci TOZD bodo skupaj s strokovnimi službami DO v zakonskem roku izdelali, oziroma dopolnili sanacijski načrt, v katerem naj bi podrobneje analizirali vzroke za nastalo izgubo in pripravili načrt ukrepov, potrebnih za saniranje temeljne organizacije združenega dela.

Za pokrivanje izgube so predvideni naslednji viri:

1. sredstva rezervnega sklada delovne organizacije	12.748.756,10 din
2. sredstva rezervnega sklada SOZD ISKRA	55.000.000,00 din
3. sredstva sklada skupnih rezerv gospodarstva občine Ljubljana-Šiška	41.205.771,36 din

PAP, TOZD Inštitut za raziskave in razvoj, TOZD Plastika in TOZD Trženje.

Izguba TOZD Trženje v višini 13.744.911 din izvira iz preteklih let in jo je ugotovila inšpekcija SDK ob naknadni kontroli poslovanja delovne organizacije Tehnocommerce, ki se je združila v PAP. Druge TOZD so izgubo pokrile iz lastnega rezervnega sklada.

TOZD Plastika je poslovala z izgubo 1.842.058 din, zaradi premajhnega obsega proizvodnje, katerega je povzročilo pomanjkanje surovin. Izgubo so druge TOZD pokrile iz lastnega rezervnega sklada.

TOZD Inštitut je uvedel sanacijski postopek. Od celotne izgube 12.965.713 din je ostalo nepokrito še 7.707.828 din, medtem ko so ostalo pokrile druge temeljne organizacije PAP.

Zaradi vseh nakopičenih problemov in neenotnosti glede načina reševanja problematike znotraj delovne organizacije je izvršni svet zahteval, da organizacija izdela kompleten sanacijski program. DO PAP je predložil izvršnemu svetu analizo in pripravo izhodiščnih predlogov ukrepov reševanja poslovne problematike, ki v posnetku ugotavlja organizacijske nedorečenosti in slabosti v organizaciji in nalaga vrsto nalog, ki bi jih bilo treba izvesti v letih 1983—1985. Ker bo po oceni komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo organizacija zašla v letu 1983 v hude likvidnostne in tudi poslovne težave (6 TOZD od 10 posluje na meji rentabilnosti) ter zaradi že nakopičenih problemov, je le-ta predlagal, da izvršni svet prouči možnost uvedbe ukrepa družbenega varstva.

B. Organizacije, ki poslujejo na meji rentabilnosti

Za kriterij rentabilnosti uporabljamo kot kazalec razmerje med akumulacijo (del čistega dohodka za poslovni sklad, del čistega dohodka za rezervni sklad, del dohodka za pospešeno amortizacijo) in dohodkom. Organizacije, ki dosegajo manj kot 10% akumulacije v dohodku, štejemo med tiste, ki poslujejo na meji rentabilnosti in jim je potrebno posvetiti več pozornosti.

Po zaključnih računih za leto 1982 je poslovalo na meji rentabilnosti 66 OZD. Po izločitvi TOZD skupnega pomena (Donit, TOZD Komerčiala, TOZD Storitvene dejavnosti, LEK, TOZD Trženje, TOZD Inženiring, TOZD Invest servis) in OZD s posebnim statusom (Bayer Pharma, Prod, Zavarovalna skupnost Croatia, POZD Kanu), je dejansko poslovalo na meji rentabilnosti 55 OZD od skupno 202 gospodarskih organizacij združenega dela v občini, kar predstavlja 27%.

Od teh 55 organizacij jih je:

- 19 s področja industrije,
- 1 s področja kmetijstva,
- 1 s področja vodnega gospodarstva,
- 8 s področja gradbeništva,
- 5 s področja prometa,
- 4 s področja trgovine,
- 6 s področja drobnega gospodarstva,
- 3 s področja gostinstva in turizma,
- 2 s področja stanovanjsko-komunalne dejavnosti,
- 6 s področja finančno-tehničnih in poslovnih storitev.

Kljub navedenim ugotovitvam smatramo, da ni problematična usoda temeljnih organizacij iz Litostroja, Iskra Industrije elementov, Mikroelektronike in Avtomatike. Te temeljne organizacije so udeležene bodisi na skupnem proizvodu ali pa opravljajo naloge, ki so skupnega pomena za ostale TOZD. Problematiko TOZD Uniona, KIT KZ Medvode, organizacij s področja gradbeništva, prometa, trgovine in gostinstva je treba vzeti predvsem kot odraz razmer v tem trenutku.

Posebej moramo opozoriti na nekatere organizacije, ki so trenutno v težjem položaju kot OZD, ki poslujejo z izgubo. Med te štejemo zlasti naslednje primere:

1. Integral, DO LPP, TOZD MPP in TOZD Obmestni potniški promet. Obe temeljni organizaciji v preteklem letu nista oblikovali ustreznega ostanaka čistega dohodka za poslovni sklad in sklad skupne porabe, obtem pa je še TOZD Taxi (sedež v občini Ljubljana-Center) zaključil že drugo poslovno leto z izgubo. Organizaciji spadata po svojem pomenu med dejavnosti posebnega družbenega pomena in bo njuno problematiko potrebno reševati v okviru celotne ljubljanske regije.

2. Unitas — Delovna organizacija leta 1982 ni ustvarila izgube, a tudi ni formirala sklada skupne porabe. Programska orientacija OZD je področje sanitarnih armatur, za katere nima težav pri plasmaju na domačem trgu, čeprav obstaja strahovit razkorak med prodajnimi cenami in cenami surovin in materialov. Ker gre pri reprodukcijskem materialu za izrazito deficitarne barvne kovine, za katere je treba zagotoviti devizno participacijo, mora OZD tudi izvažati, kar še bolj pritiska na njen ekonomski položaj. Ker je v preteklosti investirala pretežno z lastnimi sredstvi, ima zelo malo lastnih virov za obratna sredstva, kar ji ob neugodnih likvidnostnih gibanjih (predplačila za material, kreditiranje prodaje, zavlačevanje izplačila izvoznih stimulacij) z visokimi obrestmi obremenjuje dohodek in še slabša situacijo. Proizvodni program, zlasti njegov zahtevnejši del, še ni do podrobnosti osvojen in zato OZD ocenjuje, da lahko leto 1983 zaključi z izgubo do 100 milijonov din. Za to OZD je potrebno poiskati rešitev v okviru povezovanj in dopolnitvi proizvodnega programa.

3. Delovna organizacija Dežnik, ki ima zaposlenih 56 delavcev in je njena akumulativnost padla od 15,3% v letu 1981 na 2,4%. Ob tem je trenutno njen proizvodni program dežnikov neperspektiven, ker je vezan za uvoz ogrodij, izvoz pa je praktično nemogoč zaradi nizke produktivnosti in hude konkurence. Program konfekcije je sicer tržno interesanten, vendar obstajajo velike težave pri zagotavljanju reprodukcijskega materiala. Posamezni obrati so razdrobljeni, delo je uvedeno le v eni izmeni in glede na nizek obseg proizvodnje je število režijskih delavcev sorazmerno veliko, čeprav ne pokriva vseh nujnih funkcij. Za organizacijo obstaja rešitev v preusmeritvi dela proizvodnje, uvedbi dvoizmenskega dela in zagotovitvi reprodukcijskih materialov. Takšno usmeritev bo delovna organizacija težko izvedla sama, zato bi bilo potrebno iskati rešitev v povezovanju z drugo, močnejšo organizacijo.

4. Iskra, Industrija sistemov za elektrozeve — Poleg TOZD TTS se pojavljajo v tej delovni organizaciji še tri temeljne organizacije s področja naše občine, ki poslujejo na meji rentabilnosti. Medtem, ko je TOZD Usmerjene zveze posloval v letu 1981 z izgubo in leto 1982 zaključil z akumulacijo 2,6% od dohodka, kar je praktično le izpolnjevanje zakonskih obveznosti za formiranje rezervnega sklada, je akumulativnost v TOZD Proizvodnja mehanskih delov močno padla, v TOZD Komerciala in Inženiring pa ostala na predpisani ravni oblikovanja sredstev za rezervni sklad. V sklopu delovne organizacije je potrebno še dopolniti sanacijski program in ga tudi dosledno izvajati.

5. SOZD Slovenija avto — Čeprav nobena od temeljnih organizacij v SOZD ni poslovala na meji rentabilnosti, se v vseh organizacijah postavlja vprašanje financiranja zalog oziroma osiromašenja izbora zalog glede na rast cen. Iz tega vidika bo potrebno temu vprašanju posvetiti posebno pozornost in proučiti možnosti širjenja prodajnih programov s proizvajalci in vključevanja v poslovno sodelovanje z obstoječimi trgovskimi organizacijami. Problematika presega okvire TOZD, delovnih in sestavljenih organizacij ter jo bo mogoče razrešiti ob aktivnem sodelovanju vseh delavcev in v sodelovanju z medobčinsko, po potrebi pa tudi z Gospodarsko zbornico SRS.

Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo je v svojem poročilu zboru združenega dela zajel le problematiko tistih OZD, ki je po njegovem mnenju najbolj pereča. Tem organizacijam bo posvečal vso pozornost in po preteku polletnih periodičnih obračunov poročal zboru združenega dela.

Stališča izvršnega sveta:

IS skupščine občine Ljubljana-Šiška je na svoji 52. redni seja dne 30. 3. 1983 obravnaval informacijo o OZD, ki poslujejo z izgubo ali na meji rentabilnosti in sprejel naslednja stališča:

1. IS sprejema informacijo in ocenjuje, da je v gospodarstvu občine preveč izgub, saj dosegajo kar 2,5% ustvarjenega dohodka gospodarstva občine. Tudi v primeru, da izgube Petrol, DO Zemeljski plin ne upoštevamo, je znesek izgub zaskrbljujoč.

2. IS smatra, da je princip pokrivanja izgub SEL, TOZD Hidroelektrarna Medvode ekonomsko nesprejemljiv, ker pomeni razvrednotenje vloženih sredstev.

3. Delovno organizacijo Iskra, Industrijo sistemov za elektrozeve zavezuje, da dosledno izvaja načrtani program ukrepov in v zakonskem roku dopolni sanacijski program.

4. Za DO PAP bo izvršni svet predlagal skupščini občine uvedbo ukrepa družbenega varstva.

5. Izvršni svet smatra, da je situacija v DO Integral, Ljubljanski potniški promet zelo resna, zlasti glede na reprodukcijsko nesposobnost z obnovo voznega parka. Izvršni svet bo predlagal ostalim izvršnim svetom ljubljanskih občin in izvršnemu svetu SML, da razrešijo navedeno problematiko.

6. Delovni organizaciji Unitas in Dežnik izvršni svet zavezuje, da proučita svojo programsko usmerjenost, preverita možnosti dopolnitve programov in eventualnega povezovanja za odpravo kritičnega stanja. O rezultatih sta obe organizaciji dolžni poročati izvršnemu svetu v roku dveh mesecev.

7. Izvršni svet se bo povezal z medobčinsko gospodarsko zbornico za proučitev problematike SOZD Slovenija avto in predlaga delavcem v SOZD, da aktivno pristopijo k pripravi ustreznih usmeritev za izboljšanje poslovanja in za zagotavljanje trajnih osnov za rentabilno poslovanje.

8. Izvršni svet zadaljuje vse organizacije, ki so poslovale na meji rentabilnosti, da v skladu s 17. členom zakona o sanaciji in prenehanju OZD sprejmejo program ukrepov in o njegovem izvajanju pismeno poročajo ob sprejemu periodičnih obračunov za prvo polletje 1983.

9. Izvršni svet naroča komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo, da redno spremlja poslovanje vseh OZD, ki poslujejo na meji rentabilnosti, oceni realnost njihovih programov ukrepov za odpravo motenj v poslovanju in ga o tem tekoče obvešča.

Izvršni svet

SEZNAM ORGANIZACIJ, KI SO V LETU 1982 POSLOVALE NA MEJI RENTABILNOSTI

OZD	AK/DOH. v %	
	I.—XII. 81	I.—XII. 82
1. PIVOVARNA UNION, TOZD EVDS	9,1	2,5
2. PIVOVARNA UNION, TOZD Kvasarna	13,3	2,0
3. PIVOVARNA UNION, TOZD Proizvodnja	8,9	0,9
4. PIVOVARNA UNION, TOZD Polnilnica	9,3	1,8
5. PIVOVARNA UNION, TOZD Distribucija	18,3	2,5
6. ISKRA IEZE, TOZD Keramika	4,9	6,2
7. ISKRA IEZE, TOZD Naprave in orodja	14,5	5,0
8. ISKRA IEZE, TOZD Magneti	2,5	2,5
9. ISKRA, Mikroelektronika	izguba	2,5
10. UNITAS	17,4	0,9
11. LITOSTROJ, TOZD Proizvodnja obdelovancev	14,5	7,9
12. LITOSTROJ, TOZD Montaža	4,5	4,8
13. LITOSTROJ, TOZD IVET	10,0	9,8
14. LITOSTROJ, TOZD TVN	14,0	5,9
15. LITOSTROJ, TOZD Nabava	6,0	4,5
16. LITOSTROJ, TOZD Prodaja	3,4	5,1
17. LITOSTROJ, TOZD Zunanja storitvena enota	7,3	1,8
18. ISKRA Elektrozeve, TOZD PMD	5,9	2,5
19. ISKRA Elektrozeve, TOZD UZ	izguba	2,6
20. ISKRA Elektrozeve, TOZD KI	2,5	2,5
21. ISKRA Avtoelektrika, TOZD Tov. žarnic	izguba	2,5
22. ISKRA Avtomatika, TOZD Trženje	9,5	6,6
23. ISKRA Avtomatika, TOZD Razvojni institut	5,8	6,3
24. INGRAD, TOZD Mobilia	22,7	2,5

OZD	AK/DOH v %	
	I.—XII. 81	I.—XII. 82
25. INGRAD, TOZD Grad. operativa ni primerljivih podatkov		2,8
26. TAPO	24,7	6,7
27. DEŽNIK	15,3	2,4
28. KZ Medvode	18,9	8,5
29. NIVO Celje, TOZD Projektinženiring	6,0	5,1
30. GP OBJEKT	3,8	2,9
31. SGP Stavbenik Koper, TOZD Gradbena operativa	7,5	3,4
32. GIP VEGRAD, TOZD Gradnje	2,2	7,6
33. PAP TOZD Telekomunikacije	4,1	3,6
34. PAP, TOZD Gradnje	5,6	4,8
35. PAP, TOZD Avtoservis BMW	3,4	4,6
36. PAP, TOZD Inženiring	2,6	4,7
37. USLUGA, TOZD Zaključna dela v gradbeništvu	12,0	9,0
38. USLUGA, TOZD Mizarstvo	22,6	9,5
39. SGP GRADBINEC KRANJ, TOZD gradbena operativa	6,1	2,4
40. KOMPAS, TOZD Avtobusni promet	6,0	3,0
41. SOZD Integral DO LPP, TOZD Obmestni promet	2,5	0,1
42. SOZD Integral DO LPP, TOZD Mestni potniški promet	24,6	9,9
43. SOZD Integral DO LPP, TOZD Delavnice	0,5	1,0
44. SOZD INTEGRAL DO VEKTOR, TOZD Izredni prevozi	2,5	4,3
45. SOZD INTEGRAL DO GOLFTURIST, TOZD Gostinstvo	2,9	2,5
46. SOZD GIPOS DO Inženiring, TOZD Trgovina	17,6	5,1
47. SOZD GIPOS DO Inženiring, TOZD AZA	4,1	4,4
48. METALKA, TOZD Skladišča	10,6	3,5
49. ISKRA COMMERCE, TOZD Zastopstva tujih firm	27,6	7,0
50. MERCATOR-HOTELI-GOSTINSTVO, TOZD Ilirija	4,4	4,8
51. AVTOEMONA	1,5	4,3
52. AVTOTEHNA, TOZD Servisi	1,3	0,1
53. Čevljarstvo obrtno podjetje Šiška	7,3	9,2
54. Standard — operativa	9,7	5,6
55. Varnost — TOZD Fizično varovanje premoženja	2,5	5,4

SOZD SLOVIN

RAZVOJNE MOŽNOSTI SLOVINA V PRIHODNIH DVEH DESETLETJIH

1. Uvod

V minulem obdobju smo sistematično proučevali razvojne možnosti Slovina, upoštevajoč pri tem izkušnje in gibanja v prvih treh desetletjih obstoja organizacije (1947—1977), podrobneje smo analizirali obdobje 1977—1982 in na temelju teh spoznanj in analize razvojnih možnosti, izdelane 1980, napovedujemo naš razvoj do leta 2000.

Pri tem smo bili soočeni z nekaterimi dejstvi, ki jih v sedemdesetih letih nismo pričakovali in predvideli, ki pa pomembno posegajo na razvojna pota Slovina in v bistvu menjajo nekatere trende, s katerimi smo računali v prejšnjih projekcijah.

Poslovni predmet Slovina je v dveh tretjinah vrednosti proizvodnja vina in brezalkoholnih pijač. Domači trg bo na razvoj teh dejavnosti v osemdesetih letih deloval omejevalno, saj gre za proizvode, po katerih je povpraševanje na trgu zelo elastično in odvisno od ravni in rasti življenjskega standarda. Tako lahko le upamo, da bo razvoj dejavnosti normaliziran šele v devetdesetih letih. Možnosti ekspanzije Slovina na zunanem trgu zadevajo predvsem vino. Krizno stanje v svetu bo imelo svoj refleks prav tako v obdobju osemdesetih let. Dodatno osvajanje trgov v tem času pomeni za Slovin ne le dodatni napor, temveč dokaj konkretno naložbo in to v časih, ko bi denar potrebovali za mnoge druge stvari, pa ga bomo morali nalagati v izvozno razširitev. Gotovo je

pred delavci Slovina dilema, ali bodo pripravljene investirati za dobre rezultate kasneje, recimo v devetdesetih letih in se v te namene odrekati delu tekoče akumulacije. V tretji tretjini Slovinove dejavnosti, to je v agroživilski proizvodnji ni dileme niti omjitev glede razširitve proizvodnje, saj skoraj v vseh proizvodih ne zadovoljujemo povpraševanja na trgu, zato objektivno računamo, da bo obdobje osemdesetih let, obdobje proizvodnje hrane za vsako ceno, torej obdobje drage hrane, kar bo šele dalo osnovo za postopno uveljavljanje tržnih zakonitosti in prek njih izsililo borbo za večjo produktivnost, racionalnost in ekonomičnost.

Odnos družbenopolitičnih skupnosti do teh vprašanj je poleg neposredne volje in zavesti delavcev v organizacijah združenega dela najpomembnejše gibalno in opora nalogam in ciljem, ki si jih postavljamo konkretno tudi v Slovinu.

2. Predstavitev Slovina

V 35. letih dela se je Slovin razvil iz majhnega podjetja z 52 zaposlenimi v jugoslovansko organizacijo s prek 6000 delavci. Od konca 1978 poslujemo kot sestavljena organizacija, katere združene delovne organizacije imajo svoje sedeže v Ljubljani, Mariboru, Ljutomeru, Ormožu, Brežicah, Paliču, Negotinu in v Ohridu. Te delovne organizacije imajo v svojem sestavu 30 temeljnih organizacij združenega dela in temeljnih organizacij kooperantov. Sedaj končujemo nadaljnjo fazo organizacijskih sprememb. Del skupnih služb sestavljene organizacije in centralna klet — »TOZD Vinarstvo« oblikujejo delovno organizacijo skupnega pomena, katere temeljne funkcije so v skupni nabavi, izvozu in uvozu, v proizvodnji koncentrata za tovarne brezalkoholnih pijač in marketing. Ta organizacija bo v bodoče nosila prvobitno ime »Slovenijavino«. V Rekovcu v Šumadiji se oblikuje iz TOZD družbenega kmetijstva in TOK Zadrugar nova delovna organizacija. Vse tovarne brezalkoholnih pijač (Ljubljana-Slovenčeva, Vital-Mestinje, Coca Cola — Žalec, Coca Cola — Zagreb, Coca Cola — Beograd, Coca Cola — Hadžići pri Sarajevu, Coca Cola — Lipljan pri Prištini, ter tovarne Cockte v Sarajevu, Skopju in Zemunu) pa tvorijo delovno organizacijo »Industrija brezalkoholnih pijač« s sedežem v Ljubljani. V letu 1982 smo ustanovili novo interno banko. Ko bodo formalni okvirji takšne organiziranosti tudi vsebinsko in delovno izpolnjeni, smo si v Slovinu ustvarili pomembne predpostavke za nadaljnjo razvojno etapo.

Poslovanje v letu 1982 smo zaključili zadovoljivo. Celotni prihodek je bil 11.500 mio din, dohodek 2.600 mio din, čisti dohodek 1.700 mio din; osebni dohodek in skupna poraba 1.400 mio din, skladi 300 mio din, reprodukcijska sposobnost (skladi + amortizacija) 730 mio din.

Fizični obseg realizacije vina in alkoholnih pijač je bil 8100 vagonov, brezalkoholnih pijač 17.000 vagonov iz Slovinovih tovarn in 2100 vagonov iz tovarn pri poslovnih partnerjih: Vladičin Han, Trebjesa Nikšić, S. Reka, Dalvin, Opuzen; brezalkoholne pijače so izključno namenjene domačemu trgu, od prodane količine alkoholnih pijač pa smo izvozili 4100 vagonov ali 51%. Slovin je imel v letu 1982 57% jugoslovanskega konvertibilnega izvoza vina.

Slovinove organizacije so v letu 1982 dosegle dobre rezultate v primarni kmetijski proizvodnji: na družbenih posestvih Ljutomera, Ormoža, Brežic in Paliča je bilo pridelanih 5000 vagonov kmetijskih pridelkov (žita, sladkorne pese, hmelja, sadja, govedi in prašičev) v kooperantskih organizacijah pa blizu 3000 vagonov (žita, sladkorne pese, sadja, mleka, govedi, prašičev in piščancev). Poleg teh kmetijskih pridelkov je dala trgateg 1982 v Slovinovih vinogradih in vinogradih kooperantov 5800 vagonov grozdja.

3. Temeljni problemi poslovanja Slovina

Središčnica Slovinove poslovne koncepcije od ustanovitve 1947 do danes je izvoz vina. Osvajanje tržišča vin v svetu je dokaj počasen proces, v zadnjih desetih letih obremenjen z bistveno večjo ponudbo od povpraševanja. Govorimo o permanentnem višku 1 milijon vagonov vina letno v svetu. To je problem mnogih vlad držav, proizvajalk vina, da ukrepajo pri subvencioniranju viškov vina in njihovi nadaljnji predelavi, ali vskladiščenju. Tudi v Jugoslaviji imamo še situacijo, da proizvajamo znatno več kot trošimo, v tem je osnovni motiv, da izvažamo. Dolga leta smo v izvoznih poslih izgubljali; ob družbenih stimulacijah smo izgube na izvozu pokrivali z internimi izvoznimi vzpodbudami tistih organizacij Slovina, ki so bile uvozno odvisne in tako tudi zainteresirane na čim večjem izvozu vina. To velja v največji meri za tovarne brezalkohola in za živinorejsko proizvodnjo. Zbrana sredstva za interne izvozne vzpodbude so vrtoglavo naraščala (1980 — 33 mio, 1981 — 75 mio, 1982 — 200 mio), seveda v odvisnosti od zoževanja razpolaganja z devizami, v manjši meri tudi od odklona med tekočim in realnim tečajem dinarja in seveda od inflacije stroškov v vseh fazah proizvodnje. Vključujoč tudi pomagalo kratkoročnega zadolževanja